

VÝROČNÍ ZPRÁVA

Ekologické centrum Most pro Krušnohoří

2018

Obsah

1	Poslání Ekologického centra Most pro Krušnohoří	4
2	Místo působení	5
3	Hlavní činnosti	5
3.1	Monitoring kvality ovzduší	5
3.2	Monitoring vodních toků	6
3.3	Komunikace s průmyslem	7
4	Osvětová činnost	9
4.1	Tiskové zprávy	9
4.2	EkoZpravodaj	10
4.3	Výukové programy	10
4.4	Semináře	10
4.4.1	Seminář pro mostecké základní školy	11
4.4.2	Výsadby ryb do řeky Bíliny	11
4.4.3	Seminář „Cesta potravin“	12
4.4.4	Zaměstnanecké dny skupiny UNIPETROL	12
4.4.5	Kralupské ekocentrum vysadilo lípu srdčitou	13
4.4.6	Chytré hlavy opět v ekocentru	14
4.4.7	Ekologické výukové programy pro mateřinky	14
4.4.8	4. ročník projektu „Uhelná maturita“	16
4.4.9	Besedy s mosteckými seniory	16
4.5	Návštěvnost akcí v roce 2018 pořádaných ekocentrem	17
4.6	Interaktivní programy ekocentra	19
4.6.1	Cesta uhlí	19
4.6.2	Prezentační video	19
4.6.3	Cesta za tajemstvím ropy	19
5	Ekoporadenská činnost	20
5.1	Nástroje	20
5.2	Dotazy	20
5.3	Stížnosti	20
5.4	Webové stránky	20
6	Partnerství a spolupráce s organizacemi	23
6.1	Síť ekologických poraden České republiky	23
6.2	Klub ekologické výchovy	23
6.3	Český svaz ochránců přírody	23
6.4	Euroregion Krušnohoří/Erzgebirge	23
7	Financování v roce 2018	24
8	Poděkování	26

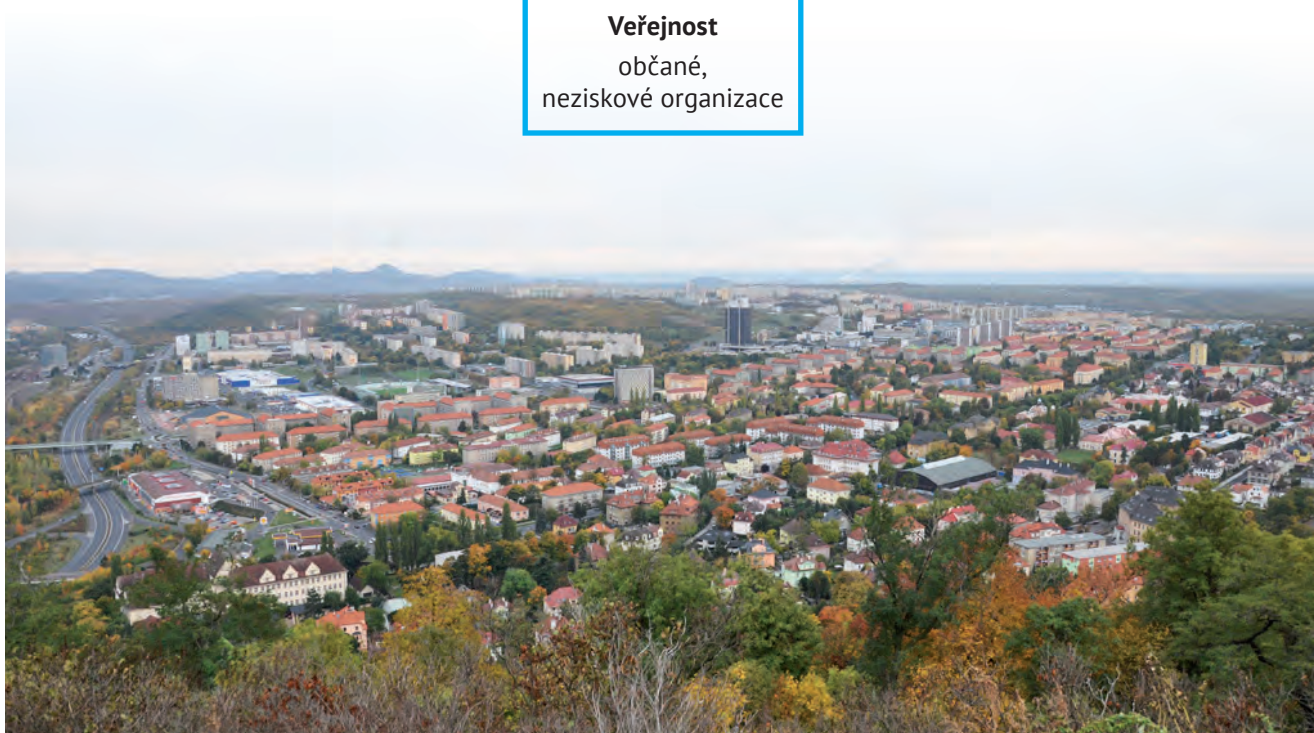
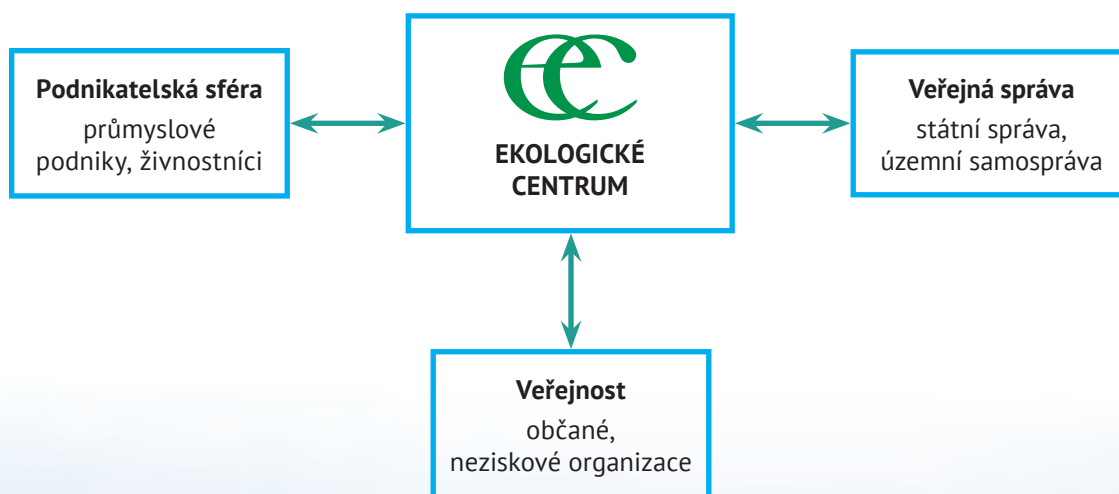
1 Poslání Ekologického centra Most pro Krušnohoří

Ekologické centrum Most pro Krušnohoří (dále jen ECM) je odborným útvarům Výzkumného ústavu pro hnědé uhlí a.s. v Mostě. Od 3. července 2000 funguje jako veřejné informační středisko o životním prostředí. Dne 2. října 2006 rozšířilo svoji působnost do Středočeského kraje založením Ekologického centra Kralupy nad Vltavou.

Posláním ECM je:

- zajišťovat aktivní přístup k informacím o životním prostředí pro veřejnost,
- vytvářet platformu pro výměnu názorů a odbourávat pomyslné komunikační bariéry mezi veřejností, orgány veřejné správy a průmyslovými podniky v problematice ochrany životního prostředí,
- napomáhat přenosu informací v případě mimořádných situací majících charakter ekologických škod a havárií,
- přispívat vlastními projekty k rozšíření nabídky environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty,
- poskytovat dostupné bezplatné poradenství v oblasti komunální ochrany životního prostředí a ekospotřebitelství pro širokou veřejnost,
- podílet se na řešení přeshraničních problémů v rámci Euroregionu Krušnohoří/Erzgebirge.

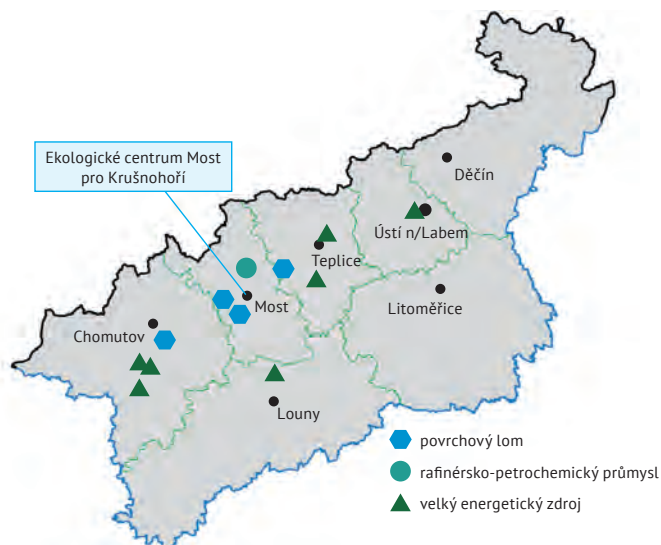
ECM by mělo být a také je příkladem otevřené komunikace mezi průmyslovými podniky, veřejnou správou a veřejností, včetně sdělovacích prostředků a nevládních organizací.

2 Místo působení

ECM sídlí v budově Výzkumného ústavu pro hnědé uhlí a.s. v Mostě. V oblasti jeho působení se nachází 7 velkých energetických zdrojů, rafinérsko-petrochemický průmysl a 4 povrchové lomy hnědého uhlí.

Proto se ECM svými aktivitami zaměřuje zejména na problematiku monitoringu a ochrany životního prostředí, především ovzduší, v této oblasti. V regionu došlo díky novým technologiím spalování uhlí a odsíření spalin k významnému zlepšení stavu ovzduší, ale přesto region stále patří mezi významně imisně zatížené regiony České republiky.

3 Hlavní činnosti

3.1 Monitoring kvality ovzduší

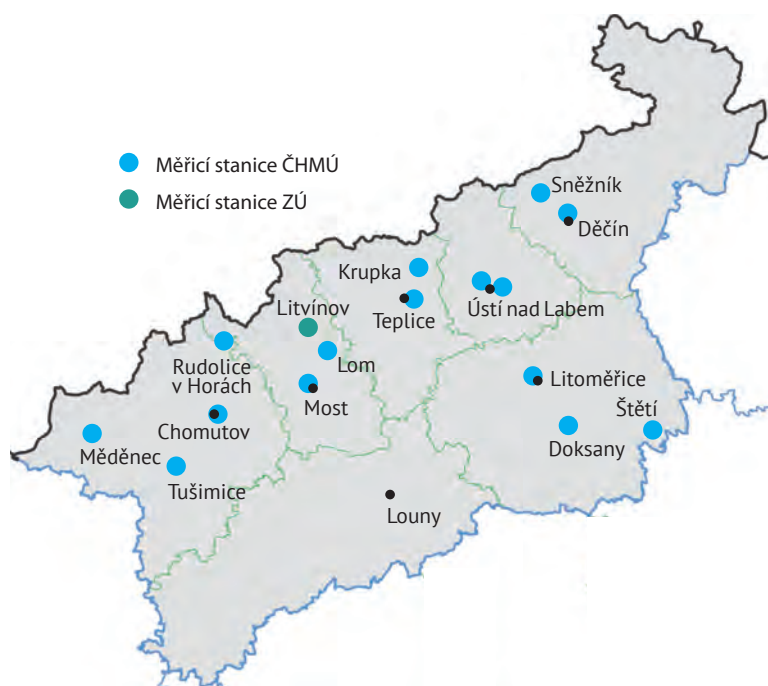
Mezi hlavní činnosti ECM patří sledování aktuální imisní situace. Od roku 2000 má ECM online přístup k měřicím stanicím v regionech Most, Chomutov a Teplice, postupem let se rozšířil přístup o další regiony. Aktuálně ECM monitoruje stav ovzduší v pravidelných intervalech z **16 měřicích stanic v Ústeckém kraji**.

Měřicí stanice:

- měřicí stanice v regionech Most, Chomutov, Teplice, Litoměřice, Děčín a Ústí nad Labem.

Provozovatelé měřicích stanic a současně poskytovatelé dat jsou:

- Český hydrometeorologický ústav v Ústí nad Labem (ČHMÚ),
- Zdravotní ústav se sídlem v Ústí nad Labem (ZÚ).

Sledované veličiny:

- SO₂, NO₂, NO, NO_x, H₂S, O₃, PM₁₀, PM_{2,5}, směr a rychlost větru, rozptylové podmínky, biometeorologická předpověď.

Četnost stahování dat:

- Od roku 2014 je využíván nový software MicroISKO, pomocí kterého je zajištěno nepřetržité stahování dat, z něhož jsou automaticky generovány grafické výstupy pro webové stránky ECM. Grafy zobrazují aktuální hodinové koncentrace škodlivin v ovzduší a jejich vývoj za posledních 24 hodin. Zobrazování grafů je nezávislé na provozu ECM, čímž je veřejnosti umožněn přístup k aktuálním informacím o stavu ovzduší v období svátků a víkendů, tedy po celý kalendářní rok.

Výstupy ze zpracování dat:

- průměrné hodinové koncentrace škodlivin v ovzduší jsou publikovány v grafické podobě na webových stránkách ECM,
- průměrné denní koncentrace škodlivin v ovzduší v tabulkové podobě jsou zasílány místním samosprávám a organizacím,
- měsíční a roční zprávy o kvalitě ovzduší, rozptylových podmínkách atd., včetně komentářů jsou publikovány na webových stránkách ECM.

Indexy kvality ovzduší

Vedle uveřejnění imisní situace v grafické podobě na webové stránce ECM jsou aktuální hodnoty znečištění ovzduší současně prezentovány formou tzv. indexů kvality ovzduší, které jsou pro veřejnost snadno pochopitelné. Jednotlivé indexy jsou barevně a zároveň numericky rozlišeny (1 – 6: kvalita ovzduší velmi dobrá až velmi špatná).

Informace o aktuální imisní situaci jsou poskytovány především telefonicky; k dispozici je **bezplatná linka - Zelený telefon 800 195 342**. O aktuálním stavu ovzduší se nejčastěji informují mateřské a základní školy nebo občané. Mimo informace o stavu ovzduší dostává veřejnost i doporučení pro rizikové skupiny v případě zvýšení koncentrace škodlivin.

Vyhlášení/odvolání smogové situace

V případě vyhlášení smogové situace, tzn. při překročení zvláštních informativních, regulačních nebo varovných prahových hodnot pro znečišťující látky oxid siřičitý (SO₂), oxid dusičitý (NO₂), částice (PM₁₀) a ozon (O₃) je informace o vyhlášení zveřejněna na webových stránkách ECM a operativně jsou informována média, dispečinky těžebních společností a odbory životního prostředí statutárního města Mostu, Litvínova a Krupky, průmyslové podniky a také veřejnost, která projeví zájem být informována.

Ve snaze zajistit operativní informovanost veřejnosti využívá ECM od roku 2017 službu **SMS InfoKanál**, která umožňuje zasílání informací o vyhlášení či odvolání smogových situací na zaregistrovaná čísla mobilních telefonů v krátkých textových zprávách (SMS). **Služba je pro veřejnost zdarma**. Ke dni 31. prosince 2018 bylo **registrováno celkem 88 žadatelů**, kteří si přejí být informováni o vyhlášení či odvolání smogových situací. Nejvíce žadatelů je z lokality Most (51), Litvínov (16), dále pak z Teplice a Chomutova.

Na webových stránkách ECM je umístěn přehled vyhlášených a ukončených smogových situací za období 2011–2018. V roce 2018 byly vyhlášeny v Ústeckém kraji dvě smogové situace, obě se týkaly zvýšených hodnot O₃.

ECM provádí zpětné vyhodnocení čistoty ovzduší za rok či uplynulý měsíc, které je k dispozici na webových stránkách. Vyhodnocení je prováděno na základě neverifikovaných údajů.

3.2 Monitoring vodních toků

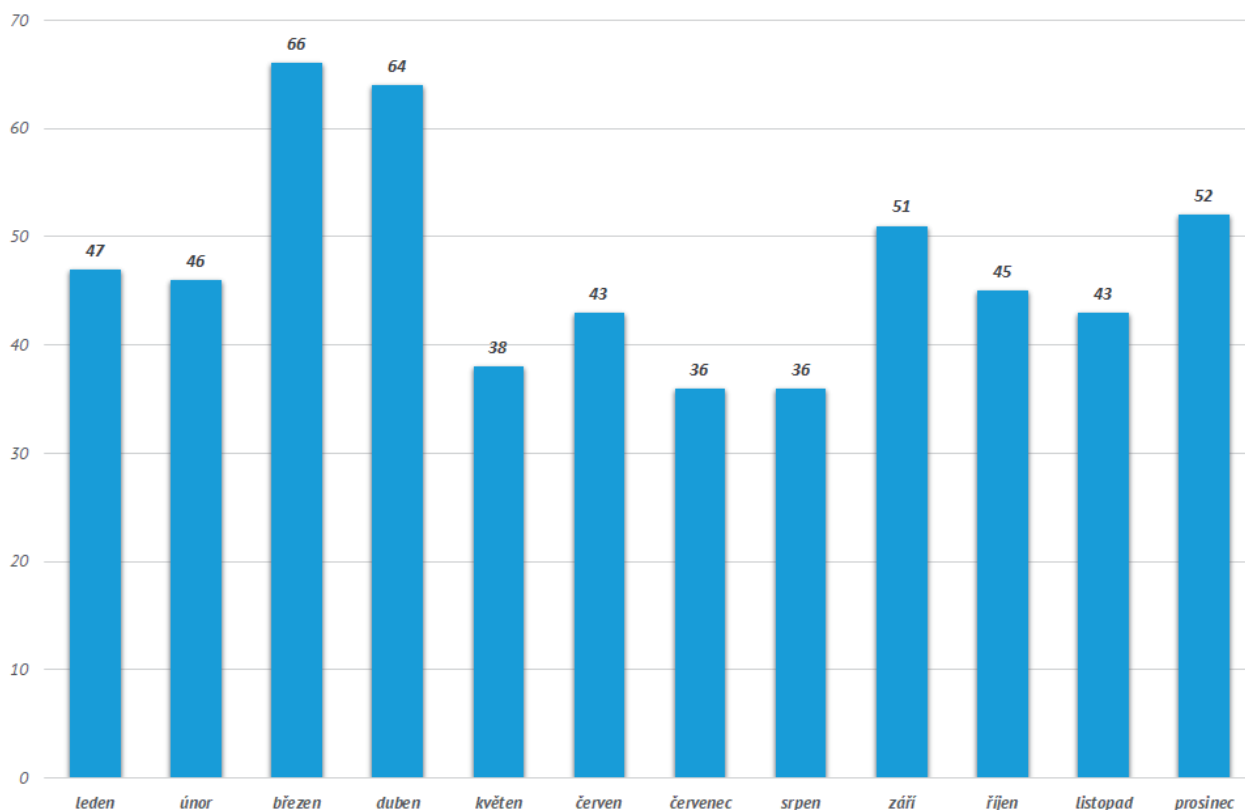
ECM ve spolupráci se státním podnikem Povodí Ohře od roku 2000 monitoruje kvalitu vodních toků na Mostecku. Získaná data jsou zpracována do grafických výstupů. ECM také stahuje data o průtocích a srážkách na pěti vybraných profilech. Data jakosti vody v podobě grafů jsou průběžně umisťována na webu ECM.

Každý rok ECM zpracovává a zveřejňuje na svých webových stránkách Zprávu o jakosti vodních toků, která je zpracována na základě dat ze sledovaných profilů, předaných na základě dohody s Povodí Ohře, státní podnik.

3.3 Komunikace s průmyslem

ECM komunikuje s dispečinkou průmyslových podniků a zpřístupňuje informace o nestandardních událostech v průmyslových podnicích nejširší veřejnosti bezprostředně operativně poté, co obdrží informaci od dispečinků průmyslových podniků. Informace jsou ihned uveřejněny na webových stránkách ECM a slouží ekoporadcům jako jeden z podkladů pro informování obyvatel, případně při řešení stížností. Bezprostředně po příjmu nové zprávy z průmyslového podniku je informace přeložena do německého jazyka, odeslána e-mailem na Saské ministerstvo životního prostředí a umístěna v české i německé sekci webových stránek ECM. ECM tak zastává významnou roli v přeshraničním informování o životním prostředí.

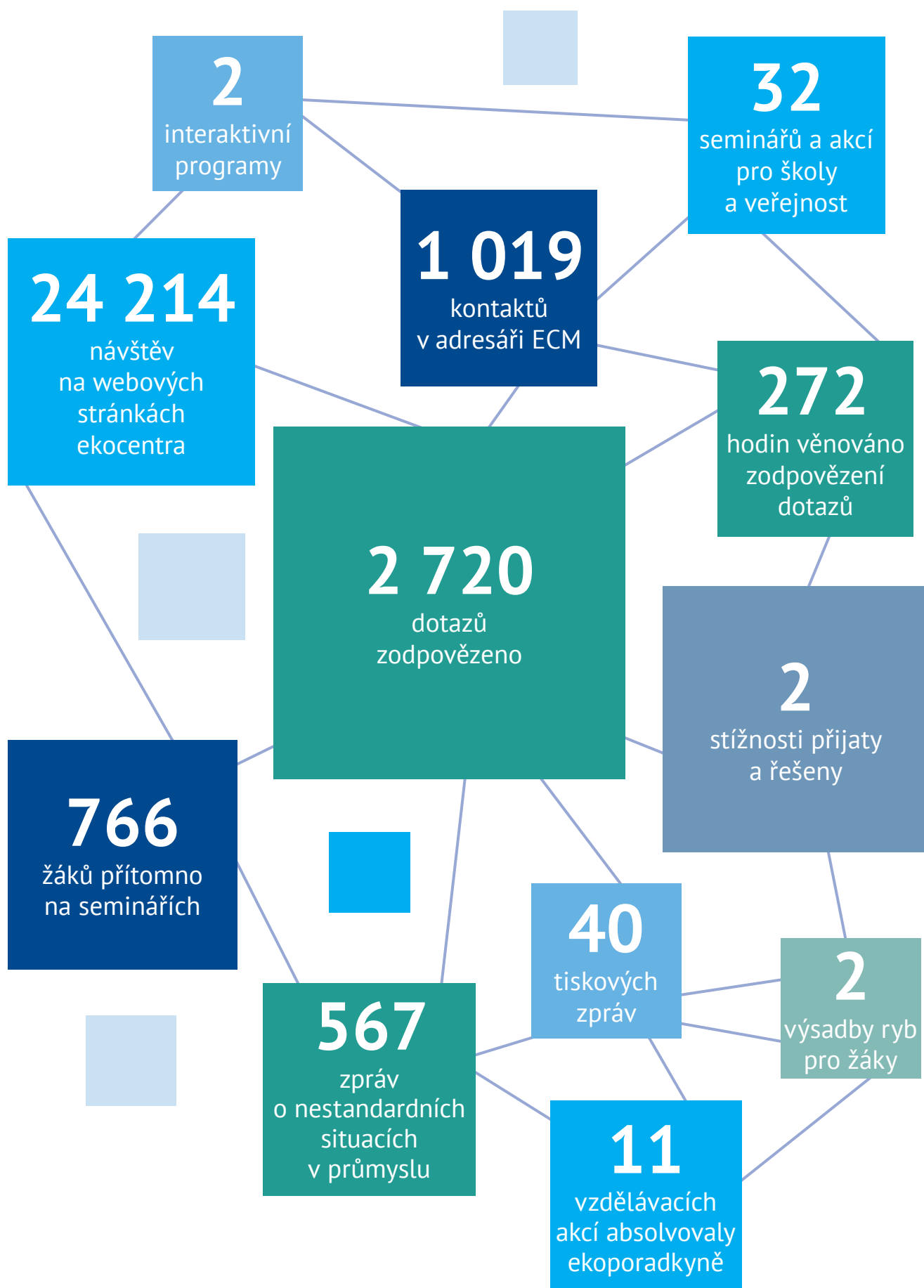
V roce 2018 ECM informovalo veřejnost celkem o 567 nestandardních situacích. Od roku 2000 přijalo ECM celkem 5 387 hlášení o nestandardních situacích.

▲ Přehled počtu hlášení o nestandardních situacích přijatých v průběhu roku 2018.

Rok 2018 v číslech

4.1 Tiskové zprávy

ECM v průběhu roku vydalo a umístilo na webové stránky celkem **40 tiskových zpráv**.

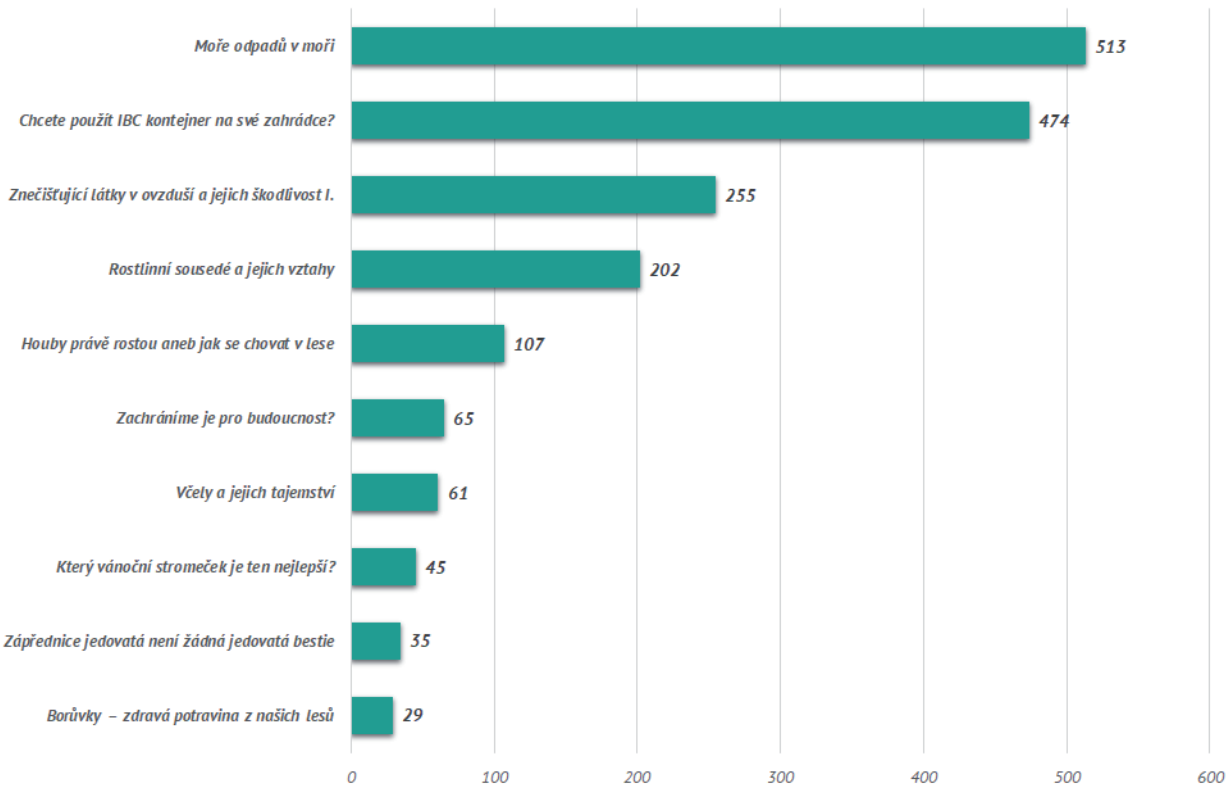
Tiskové zprávy a články jsou zároveň rozepisovány médii, Krajskému úřadu v Ústí nad Labem, obcím, městům, školám, školkám, EVVO koordinátorům i zájemcům z řad veřejnosti Ústeckého kraje. V adresáři ECM pro rozepisování tiskových zpráv je celkem **1 019 kontaktů**.

Komunikace s médii je nezbytnou součástí práce ECM a probíhá nejen pravidelným zasíláním zpráv či aktuálních témat, ale také ze strany médií, která oslovují ECM s žádostmi o stanoviska či vysvětlení.

Mezi hlavní témata tiskových zpráv a článků, vydaných v roce 2018, patřily především informace o problematice znečištění ovzduší a odpadů, ekospotřebitelství, fauně ale také o pořádaných akcích.

Pro město Štětí zpracovalo ECM osvětové články na téma nakládání s odpady ve městě. Články byly publikovány v informačním měsíčníku města Štětí.

Pro týdeník Homér publikovalo ECM ve spolupráci s UNIPETROL RPA, s.r.o. osvětové články týkající se životního prostředí a také Chemparku Záluží.

▲ Přehled nejvíce navštěvovaných článků na webových stránkách ekocentra v roce 2018.

4.2 EkoZpravodaj

EkoZpravodaj ECM je vydáván 1x za čtvrtletí a je distribuován elektronickou formou. EkoZpravodaj přináší přehled nejzajímavějších tiskových zpráv ECM, aktualit, nejčastější dotazy z ekoporadenské linky, informace o znečištění ovzduší, dění v průmyslu, děn v ECM nebo přehled zajímavých akcí v regionu apod.

EkoZpravodaj byl stejně jako tiskové zprávy rozesílán médiím, krajskému úřadu, obcím, městům, školám, školkám, EVVO koordinátorům i zájemcům z řad veřejnosti na Mostecku, Lounsku, Teplicku, Chomutovsku, Ústecku.

4.3 Výukové programy

Vzdělávací programy ECM jsou zaměřené na ekologii a životní prostředí: ovzduší, vodu, faunu a floru, recyklaci nebo těžbu nerostů a rekultivaci krajiny.

V nabídce výukových programů ECM jsou aktuálně zařazeny tyto semináře:

- O odpadech s nejmenšími,
- Jak si žije strom,
- Staň se farmářem,
- Co dýcháme,
- Těžba a rekultivace,
- Doprava a životní prostředí,
- Cesta potravin.

Mimo svou stálou nabídku je ECM schopno zpracovat výukový program či seminář na jakékoli téma životního prostředí a pro jakoukoli věkovou kategorii, přímo na míru dle požadavků objednavatele.

4.4 Semináře

Jedním z poslání ECM je environmentální vzdělávání v oblasti ochrany životního prostředí.

ECM realizovalo celkem **32 seminářů** na téma ovzduší, zemědělství, potravinové soběstačnosti, těžba a rekultivace krajiny, kterých se účastnilo **celkem 766 žáků**. Dále ekocentrum uspořádalo **5 besed pro 108 seniorů** a **2 výsadby ryb** pro žáky základních škol. Pro cca 700 účastníků Zaměstnaneckých dnů společnosti UNI-PETROL připravilo ECM ekologický program.

Jak konkrétně osvětová činnost probíhala, můžete shlédnout na následujících stránkách.

4.4.1 Semináře pro mostecké základní školy

Doprava je v současné době jedním z hlavních činitelů, který snižuje kvalitu životního prostředí. Seznámit žáky s touto problematikou se rozhodlo Ekologické centrum Most. Od 19. do 23. 3. 2018 probíhaly semináře pro 5. a 6. třídy místních základních škol. **Celkem proběhlo 10 seminářů, kterých se zúčastnilo 219 žáků.**

Lektorky dětem vysvětlily, co je to životní prostředí, doprava, za jakým účelem cestujeme a jaké dopravní prostředky k tomu můžeme použít včetně zjištění, která doprava je nejvíce (chůze, kolo) a nejméně ekologická (letadla). Žáci se také seznámili s novými pojmy - ekologická stopa, udržitelná dovolená, kterou měli následně i navrhnout. Součástí prezentace bylo i poznávání 12 zajímavých míst z Ústeckého kraje. Tento seminář působil na žáky nejen informativně, ale měl i preventivní funkci. **Semináře byly finančně podpořeny statutárním městem Most.**

4.4.2 Výsadby ryb do řeky Bíliny

Dne 4. 5. vypustily děti z 18. Základní školy v Mostě do řeky Bíliny 200 kilogramů nových ryb. V pátek 26. 10. vypustily děti ze Základní školy Hostomice do řeky Bíliny cca 450 kilogramů nových ryb. Obě výsadby ryb financovala společnost **UNIPETROL RPA, s.r.o.** za spolupráce se Severočeským územním svazem Českého rybářského svazu. Na obou akcích nechybělo ani ECM, které pro děti připravilo zajímavé aktivity a soutěže.

Děti si nejprve vyslechly informace o chovu a životě ryb, které měly být vypuštěny do řeky Bíliny od zástupců Českého rybářského svazu, poté si v připravených kádích ryby prohlédly, chytily a samy vypustily do řeky Bíliny. ECM připravilo pro děti několik stanovišť. U soutěže s lodičkami mohly vyzkoušet svoji rychlost. Dalším úkolem byla hra na poznávání druhů ryb, které se v řece Bílině vyskytují. U stanoviště s kvízovým testem musely správně zodpovědět všechny otázky týkající se života ryb.

4.4.3 Seminář „Cesta potravin“

V pátek 8. 6. 2018 proběhl seminář „Cesta potravin“ pro studenty prvního ročníku Zdravotnického lycea z VOŠ, OA, SpgŠ a SZŠ Most.

Seminář absolvovalo celkem **17 žáků prvního ročníku Zdravotnického lycea**. Studenti se v semináři dozvěděli, proč potraviny cestují a čím a jak může být značena země původu potravin na obalech, jaké jsou typy hospodaření v ČR, jaké jsou dopady cestování potravin na životní prostředí a jak oni sami je můžou zmírnit a ovlivnit své zdraví při nákupu potravin a další zajímavé informace. Diskutovalo se také o míře soběstačnosti České republiky v obživě obyvatelstva, co by se mělo zlepšit a jakým způsobem může cestu potravin ovlivnit jedinec, obec a stát.

Věříme, že seminář byl pro studenty přínosný a nabyté znalosti a poznatky využijí ve škole i v každodenním životě.

4.4.4 Zaměstnanecké dny skupiny UNIPETROL

V sobotu 2. 6. 2018 se Ekologické centrum Most a Kralupy (ECMaK) zúčastnilo Dětského Innogy super dnu na Dostihovém závodisti Pardubice - AGROFERT PARK. Ekocentrum bylo součástí FUN PARKU UNIPETROL, který společnost připravila pro své zaměstnance společnosti PARAMO, a.s. V ekostánku si děti i dospělí mohli vyzkoušet mnoho zajímavých aktivit. Na dalším stanovišti se zase mohli dozvědět něco málo o zvířátkách, např. o jejich stravě. Jednou z velmi oblíbených aktivit bylo procvičování smyslů, tentokrát čichu. **Stánek ECKMaK navštívilo přes 400 návštěvníků.**

V Kralupech nad Vltavou proběhl zaměstnanecký den v rámci městské akce nazvané „Loučení s prázdninami“, a to v sobotu 8. 9. 2018. Ekologické centrum mělo svůj stánek s aktivitami pro děti a mládež v sousedství Fun parku Unipetrolu, na prostranství před budovou Technoparku v centru Kralup nad Vltavou. Malí i větší návštěvníci ekostánku poznávali podle čichu některé potraviny, které běžně používáme v domácnosti, třídili odpadky, vyplňovali ekotajenku a vyráběli zvířátka z odpadního materiálu. Dále byla připravena poznávací aktivita s přírodními plodinami, které byly pro některé návštěvníky opravdovým oříškem. Lektorky ekocentra také komunikovaly s dospělými návštěvníky stánku o ekologických tématech. **Stánek ekocentra navštívilo přibližně 250 dětí a dospělých.**

V Neratovicích proběhl třetí zaměstnanecký den skupiny dne 23. 9. 2018, ekocentrum mělo své stanoviště přímo na náměstí v Neratovicích. Připravené aktivity se zaměřením na ochranu životního prostředí probí-

haly tentokrát uvnitř stánku kvůli rozmarnému počasí. **I přes tuto nepřízeň počasí navštívilo ekostánek kolem 200 lidí.**

Dne 28. 9. 2018 proběhl třetí zaměstnanecký den, tentokrát v Litvínově v rámci Svatomichaelských slavností. Ve stánku ekocentra čekala na návštěvníky celá řada zábavně-naučných aktivit a soutěží, týkajících se životního prostředí. Nejen děti, ale i dospělí si mohli vyzkoušet, jak jsou na tom se znalostmi z říše zvířat, třídění odpadů, pro nejmenší byla připravena kreativní dílnička. Všichni návštěvníci si užili mnoho zábavy a vstřebávali nové poznatky o životním prostředí.

4.4.5 Kralupské a mostecké ekocentrum společně vysadilo lípu srdčitou

Rok 2018 se nesl v duchu celonárodních oslav, které připomínaly 100. výročí vzniku Československa a 25. výročí vzniku České republiky. K těmto výročím bývá často vysazována lípa, náš národní strom. Proto se Ekologické centrum Kralupy nad Vltavou rozhodlo uspořádat soutěž v mapování kralupských lip a dalších významných stromů ve městě.

Ve čtvrtek 20. 9. 2018 byl projekt završen slavnostní výsadbou lípy v Husově parku, kterou provedly **obě ekocentra společně** s ČSOP Kralupy a za účasti představitelů města.

Projekt „Stromy pro Kralupy“ byl partnerem **projektu Lípy republiky**, který byl spuštěn začátkem roku 2018 u příležitosti stého výročí vzniku Československa. Doufejme, že se také vysazené lípě ekocentra bude dobře dařit a bude prospívat na svém stanovišti desítky let.

4.4.6 Chytré hlavy opět v ekocentru

V rámci programu **Chytré hlavy pro Sever 2018**, který vyhlašuje **Vršanská uhelná a.s.**, proběhlo v Ekologickém centru Most pro Krušnohoří celkem **8 seminářů**, ve kterých se žáci dozvěděli něco o tom, jak se u nás těží uhlí, rekultivuje krajina ovlivněná hornickou činností a také co dýchají.

Co dýcháme?

Dne 11. a 14. 6. se konaly dva semináře na téma ovzduší. Semináře se účastnila **ZŠ Zdeňka Štěpánka** v Mostě v počtu **20 žáků** a další seminář absolvovalo **18 žáků** ze **ZŠ Meziboří**.

Dne 19. 9 se seminářů účastnila **ZŠ Svážná 2342**, v počtu **12 žáků** a další seminář absolvovalo **13 studentů** ze střední školy **VOŠ, OA, SPgŠ a SZŠ Most**.

Studenti se dozvěděli o znečišťování vnějšího i vnitřního ovzduší, jaký rozdíl je mezi emisemi a imisemi, jaké jsou zdroje znečišťování ovzduší, jaký vliv mají znečišťující látky v ovzduší na zdraví člověka a na ekosystémy, o globálních, regionálních a lokálních problémech kvality ovzduší, seznámili se s pojmy inverze a smog i jejich příčinami atd. Žáci si také vyzkoušeli, jak dlouho vydrží bez vzduchu, jak funguje spirometr a jak se měří hlučnost hlukoměrem. Na konci seminářů studenti s lektorkou debatovali, např. o tom, jak se mohou chovat k ovzduší ohleduplněji.

Těžba a rekultivace

Ekocentrum realizovalo dne 12. 6. dva semináře, které si vybrala **ZŠ Obránců mírů** v Mostě. Obou seminářů na téma Těžba a rekultivace **se zúčastnilo 42 žáků**.

Ve dnech 21. a 26. 9. byly realizovány dva semináře, které si v e-shopu vybrala **ZŠ Svážná 2342**, v počtu **20 žáků** a další seminář absolvovalo **17 studentů** ze střední školy **VOŠ, OA, SPgŠ a SZŠ Most**.

Žáci se dozvěděli o využití nerostů v dávné minulosti, v době středověku i v současnosti, seznámili se s podmínkami vzniku uhlí, s vývojem jeho užití pro rozvoj společnosti, základními ustanoveními horního práva, rozdílem mezi hlubinným i povrchovým způsobem těžby uhlí. Formou hry žáci třídili nerosty na vyhrazené a nevyhrazené. Na konci semináře si zahráli na rekultivátory. Některé návrhy byly nápadité, téměř na odborné úrovni, některé naopak plné fantazie a technicky a ekonomicky neproveditelné.

Lektorky se snažily, aby získané informace ze seminářů byly pro žáky přínosné a mohli je využít i v jiných předmětech, jako je např. chemie, přírodopis, dějepis atd.

4.4.7 Ekologické výukové programy pro mateřinky

S výchovou k ochraně životního prostředí je dobré začít co nejdříve. Ekologické centrum Most proto připravilo výukové programy pro děti z mateřských škol. Témata se týkala odpadů, ovzduší a energií, farmaření a přírody.

Dne 26. 6. a během měsíce července 2018 se ECM vydalo se svými semináři do mateřských škol. Programy byly zaměřené na farmaření, přírodu, energii a ovzduší a odpady. **Celkem 12 seminářů se zúčastnilo 248 dětí z litvínovských a mosteckých mateřských škol. Projekt byl realizován za finanční podpory Ústeckého kraje.**

Kdo žije na farmě?

Během tohoto programu se děti dozvěděly o tom, jak takový farmář vypadá, co vše potřebuje pro svou práci, jak se stará o rostliny a zvířátka a celkově, že práce farmáře není vůbec jednoduchá. V rámci aktivit si děti vyzkoušely správně zařadit ovoce a zeleninu, složit farmářské puzzle či zjistit, co zvířátka na statku jedí, kde bydlí a jaký z nich máme užitek.

Hravě s odpady

Během tohoto programu lektorky s dětmi besedovaly o tom, co jsou to odpady a jak vznikají. Děti během několika aktivit poznávaly jednotlivé materiály, jako je papír, sklo, kovy, plast, bioodpad a jiné. Učily se je třídit a vyhazovat do správných kontejnerů. Součástí semináře byla i básnička o správném třídění. Líbila se i pohádka O plastové lahvi.

I když není sluníčko, máme ve školce teplíčko

Tento výukový program byl zaměřen na vzduch jako takový. Lektorky se děti ptaly, jak vzduch vypadá, zda ho můžeme vnímat svými smysly a také, jak je vzduch nejen pro nás, ale i pro rostliny a živočichy důležitý, co všechno vzduch znečišťuje, a jak se nám následně může vyčistit. Poté se povídalo i o uhlí, které je tady kolem nás, jak ho využíváme a odkud ho bereme, a jak správně topit v kotli.

Život jednoho stromu

V tomto semináři se děti dozvěděly něco o stromech, lese a životě v něm. Lektorka vyzkoušela, zda děti rozpoznají jednotlivé druhy plodin na stromech, dále dětem ukázala i různé druhy lesních plodů, které povětšinou poznaly. Poté byly dětem vysvětleny rozdíly mezi keřem, stromem, houbou a bylinou, a také jak se stromy mění v jednotlivých ročních obdobích.

4.4.8 4. ročník projektu „Uhelná maturita“

Pro 27 studentů Střední zdravotnické školy Most (VOŠ, OA, SPgŠ a SZŠ Most) začala 18. 9. maturita nanečisto, a to doslova Uhelná maturita. Studenti Zdravotnického lycea se zapojili do **4. ročníku projektu „Cesty za poznáním uhlí aneb Uhelné maturita“**. Projekt připravilo, za finanční podpory společnosti **Vršanská uhelná a.s.**, Ekologické centrum Most pro Krušnohoří.

Cílem projektu je studentům umožnit v průběhu pěti etap blíže poznat hnědé uhlí, jako nerostné bohatství České republiky, způsoby jeho dobývání, užití, chemické a fyzikální vlastnosti, výzkumné projekty související s jeho těžbou, užitím i rekultivací krajiny po ukončení těžby, ale také možnost vyššího studia v oblasti báňské činnosti.

Studenti při svém putování navštívili povrchový lom, Vysokou školu báňskou a Výzkumný ústav pro hnědé uhlí a.s., Elektrárnu Počerady a Podkrušnohorské technické muzeum. Novinkou oproti předešlým ročníkům byla i návštěva Teplárny Komořany. Své nabyté znalosti studenti prezentovali před odbornou komisí. Všechny týmové prezentace měly velmi dobrou úroveň jak z hlediska věcného obsahu, tak i z hlediska způsobu prezentace. Ač byla ve vzduchu byla cítit nervozita, všech 9 týmů nakonec maturitu zvládlo.

4.4.9 Besedy s mosteckými seniory

Ekologické centrum Most pro Krušnohoří uspořádalo během měsíce listopadu 2018 celkem **6 besed pro mostecké seniory za podpory statutárního města Most**. Polovina besed se uskutečnila na téma Zelená domácnost a druhá polovina proběhla ve znamení Ekospotřebitelství. Lektorky ekocentra si připravily na každou besedu promítání krátkých filmů o různých zajímavostech, vztahujících se k tématu a některé doplňkové aktivity, po jejichž shlédnutí následovala beseda.

V průběhu besedy Zelená domácnost se účastníci dozvěděli, jak je možné snížit energetickou náročnost budov, ale především jak uspořit energii v domácnosti pomocí jednoduchých opatření a zodpovědného zacházení s elektrospotřebiči.

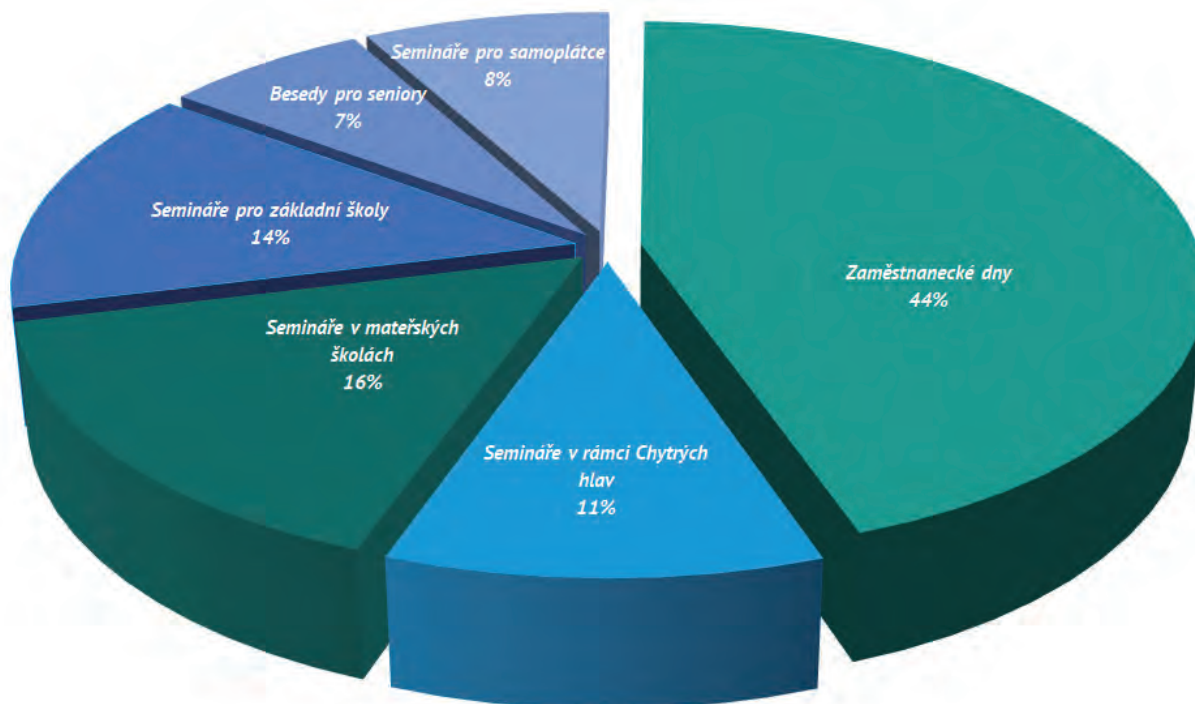
Během besedy věnované Ekospotřebitelství se senioři velice zajímali o ekologické prací a čisticí prostředky, o biozemědělství, ale také se zajímali o problematiku palmového oleje, kvůli němuž jsou káceny tropické deštné lesy.

Besedy pro seniory byly oboustranně přínosné. Naši starší spoluobčané získali další informace o možnostech ekologického chování a tipy na snižování své ekologické stopy, lektorky ekocentra zase získaly cenné zkušenosti ze života našich babiček a dědečků, z nichž mnozí ještě zažili jednodušší a skromnější životní styl s minimální zátěží životního prostředí, ke kterému se nyní opět navracíme, neboť naše současné zvyklosti jsou dlouhodobě neudržitelné. **Besed se zúčastnilo přes 100 seniorů.**

4.5 Návštěvnost akcí v roce 2018 pořádaných ekocentrem

V následujícím grafu je vidět návštěvnost jednotlivých akcí, pořádaných ekocentrem v r. 2018.

Uhelná maturita

Semináře pro nejmenší

Výsadba ryb v Mostě

Zaměstnanecké dny

Besedy pro seniory

Výsadba ryb v Hostomicích

4.6 Interaktivní programy ekocentra

4.6.1 Cesta uhlí

Již v roce 2017 začalo ECM realizovat interaktivní výukový program (IVP) „Cesta uhlí“ pro **Severočeské doly a.s.**, zakázka byla dokončena v roce 2018.

Cílem programu bylo/je přiblížit a názorně ukázat návštěvníkům informačního centra SD a.s. v Chomutově těžbu uhlí a rekultivaci krajiny v lomu Bílina. Program je určený pro děti, proto byli jako průvodci programem zvoleni dva maskoti Uhlík a Uhlíček.

4.6.2 Prezentační video

V roce 2018 realizovalo ECM interaktivní video (prezentaci) pro společnost **ČEZ Energetické produkty, s.r.o.**, které má jednat o přiblížit proces palivového cyklu v elektrárnách a výrobu vedlejších energetických produktů a jejich využití, ale má také sloužit jako prezentace k nábore nových pracovníků do společnosti.

4.6.3 Cesta za tajemstvím ropy

V roce 2018 započaly přípravné práce i na aktualizaci IVP „Cesta za tajemstvím ropy“ pro společnost UNIPETROL RPA, s.r.o.

Cesta za tajemstvím ropy otevírá virtuální brány do rafinérie v areálu chemického závodu v Litvínově. Tento interaktivní program popisuje zpracování ropy a výrobní procesy. Přestože je určen především pro základní a střední školy, stává se díky výkladu učitele (vytvořeného v programu) přínosným a zajímavým nástrojem, který zájemce seznámí s jednotlivými procesy, které se v litvínovské chemickém areálu odehrávají.

5 Ekoporadenská činnost

5.1 Nástroje

■ Zelený telefon

Bezplatná telefonní linka 800 195 342 byla uvedena do provozu 1. října 2000. Na linku lze volat každý všední den od 6:15 do 18:00 h. Zelený telefon slouží především k poskytování aktuálních informací o stavu životního prostředí (jako např. o čistotě ovzduší), dále k příjmu hlášení, poznatků či stížností obyvatel (např. hluk či pachová zátěž apod.), k poradenství v oblasti legislativních záležitostí (např. možnost kácení dřevin apod.) a též k poradenství v oblasti ekospotřebitelství.

■ Osobní konzultace

Kancelář ECM je umístěna v 1. patře budovy Výzkumného ústavu pro hnědé uhlí a.s. na adrese tř. Budovalů 2830/3, Most. Veřejnosti je kancelář přístupná ve všední dny od 8.00 do 16.00 hod.

■ Elektronická komunikace

E-mail: ecmost@vuhu.cz, dispecink@vuhu.cz

■ Provozování webových a facebookových stránek

www.ecmost.cz; www.facebook.com/EkologickeCentrumMost

■ Publikování článků a tiskových zpráv v regionálních médiích a na webových stránkách ECM.

■ Vydávávání neperiodických a periodických publikací.

5.2 Dotazy

V roce 2018 ECM zodpovědělo celkem 2 720 dotazů. Ze strany občanů se jedná především o informace o aktuálním stavu ovzduší. Pravidelnými volajícími jsou hlavně školská zařízení, která si již zvykla informovat se před zahájením venkovních aktivit s dětmi o aktuální imisní situaci. Dotazují se jak z regionu Mostecká, Chomutovska, Teplicka, ale i z dalších oblastí z Ústeckého kraje.

Z hlediska zájmu veřejnosti o stav ovzduší je patrný i výrazný sezónní charakter, kdy dochází k poklesu dotazů během letních měsíců. Naopak nejvyšší počty dotazů jsou zaznamenávány v zimních obdobích, pro které je charakteristické zhoršení kvality ovzduší vlivem zhoršených rozptylových podmínek.

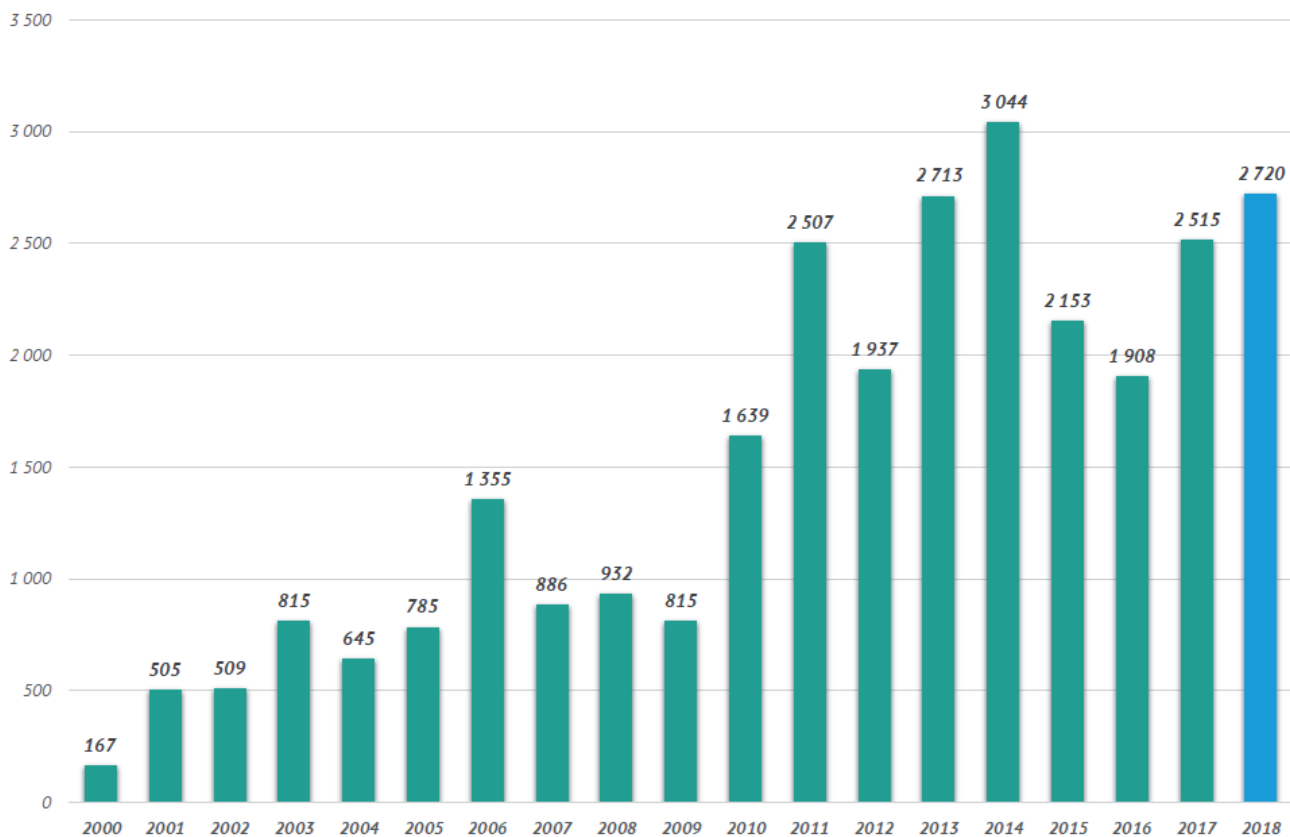
Od založení ECM; tj. od 3. července 2000, bylo prostřednictvím bezplatné tzv. Zelené linky zodpovězeno již 28 550 dotazů ze strany veřejnosti.

5.3 Stížnosti

V roce 2018 přijalo ECM pouze **2 stížnosti**, jedna se týkala zápachu a druhá znečištěné řeky Bíliny. Obě stížnosti byly řešeny ve spolupráci s pracovníky dispečinku UNIPETROL RPA, s.r.o. Od roku 2000 přijalo a řešilo ECM celkem **350 stížností** (ČR - 309, Sasko - 41), ve většině případů se jednalo o stížnosti na zápach.

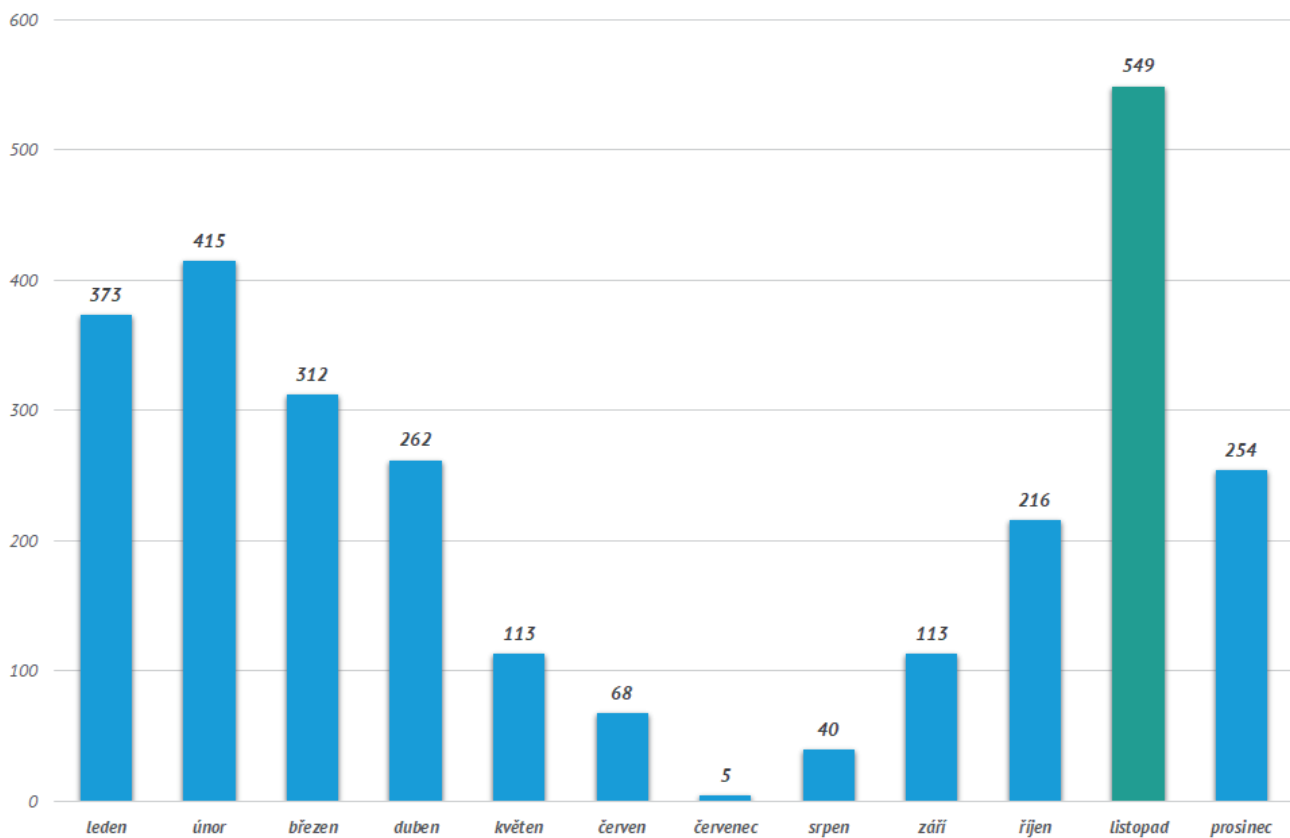
5.4 Webové stránky

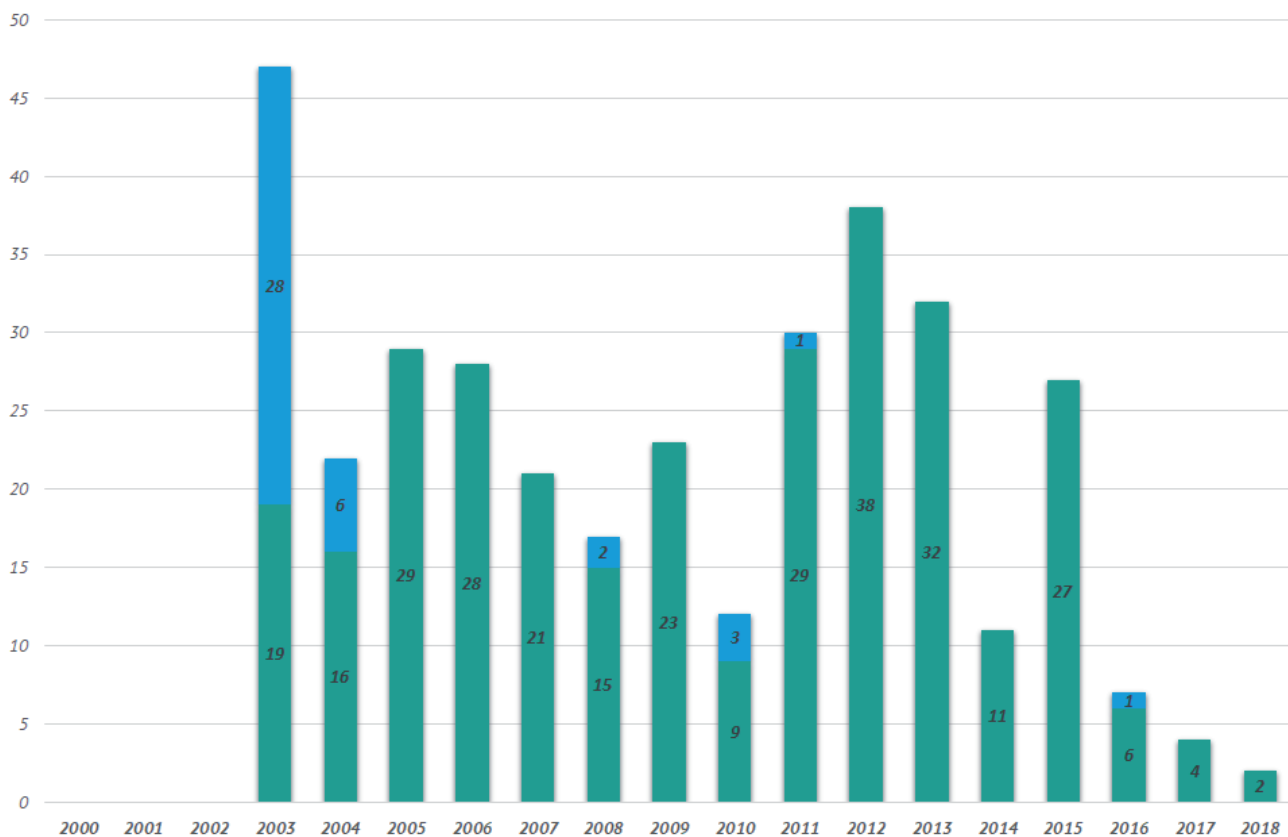
O stavu ovzduší je možné se informovat i na webových stránkách ECM. **Celkový počet přístupů na web ECM v roce 2018 byl 24 214 přístupů.** Z tohoto počtu jsou nejvíce navštěvovány sekce Ovzduší, Kontakt, Články a také zvýšený počet vstupů byl zaznamenán i na německé verzi webových stránek. V sekci Ovzduší a hluk byl veřejností nejvíce sledován Aktuální stav ovzduší, kde je umístěna mapa měřících stanic s grafickými výstupy aktuálních koncentrací znečišťujících látek v ovzduší, největší návštěvnost zaznamenala stanice AIM Most.

▲ Počty dotazů zodpovězených prostřednictvím bezplatné tzv. Zelené linky v průběhu let 2000-2018

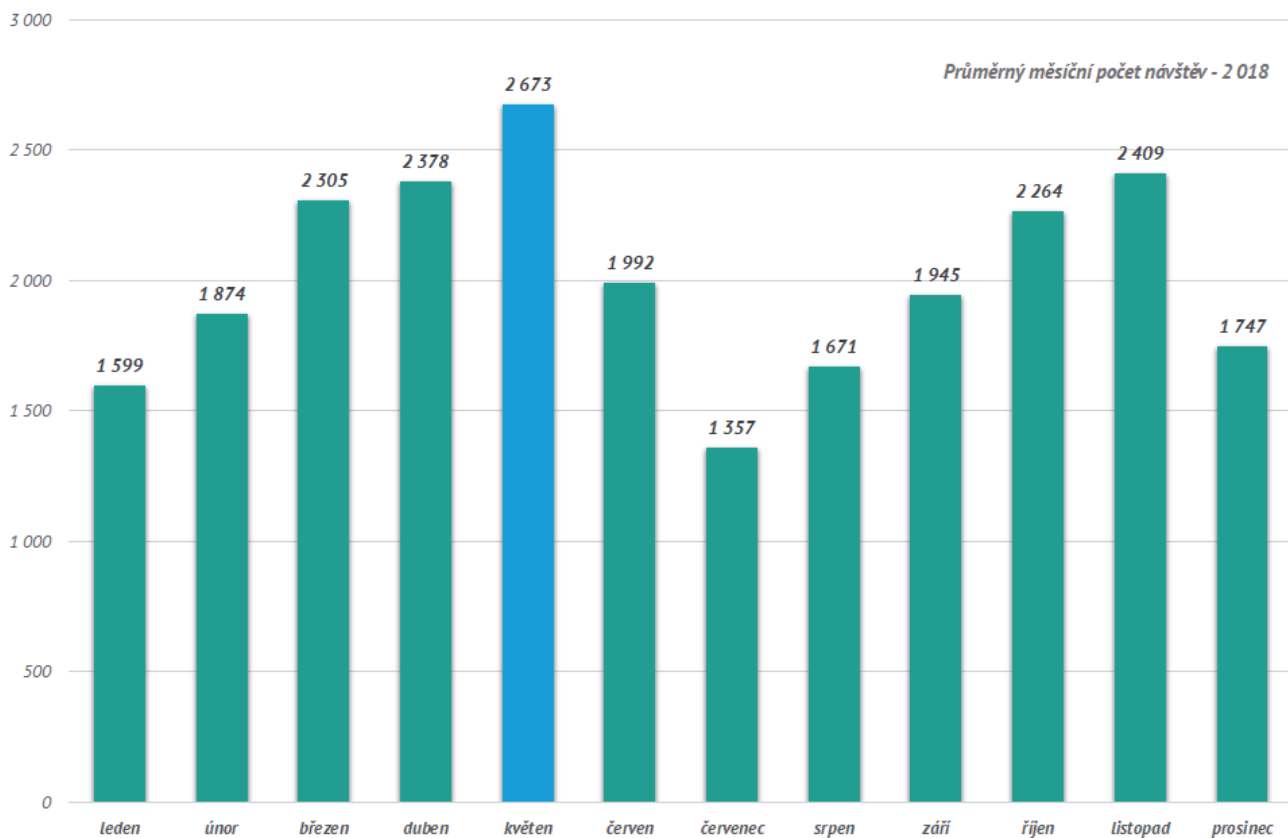
▼ Počty dotazů zodpovězených prostřednictvím bezplatné tzv. Zelené linky v průběhu roku 2018

▲ Počty stížností zaznamenaných v průběhu let 2000-2018

▼ Přehled návštěv webových stránek v průběhu roku 2018

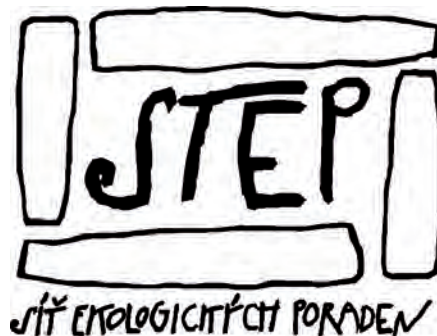

6 Partnerství a spolupráce s organizacemi

6.1 Síť ekologických poraden České republiky

ECM je od roku 2004 **přidruženým členem Sítě ekologických poraden České republiky (STEP)**. Standardy ekoporadenství jsou rozčleněny do 3 oblastí – požadavky na infrastrukturu (otevírací hodiny pro veřejnost, vybavení kanceláře, vyhrazená telefonní linka atd.), procesy (formy kontaktu, aktualizace webových stránek, registrace poskytnutých konzultací a jejich počet atd.), lidské zdroje (kvalifikace poradce, další vzdělávání poradce, publikační činnost atd.) Požadavky v dotčených oblastech ECM splňuje.

Minimálním standardem v oblasti environmentálního poradenství je mimo jiné i počet poskytnutých konzultací/dotazů - alespoň 300 evidovaných konzultací ročně. **Tento ukazatel ECM za rok 2018 více než 8x překročilo.**

6.2 Klub ekologické výchovy

Klub ekologické výchovy – KEV - je občanským sdružením, které soustřeďuje jednotlivé pedagogické pracovníky a zájemce o ekologické vzdělávání a výchovu (individuální členství) i školy a další instituce a organizace (kolektivní členství) zajímající se o ekologické (environmentální) vzdělávání a výchovu.

Ekologické centrum Most je přidruženým členem od roku 2015.

Ekocentrum se pravidelně zúčastňuje akcí pořádaných KEV, většinou se jedná o krajská setkání koordinátorů ekologické výchovy.

6.3 Český svaz ochránců přírody

Český svaz ochránců přírody (ČSOP) je zapsaný spolek, jehož členy spojuje aktivní zájem o ochranu přírody a krajiny. Jeho posláním je ochrana a obnova přírodního dědictví, ekologická výchova a podpora trvale udržitelného života. V současné době má cca 7 000 členů. Spolek funguje více než 35 let.

Ekologické centrum Most pro Krušnohoří je přidruženým členem od roku 2018.

6.4 Euroregion Krušnohoří/Erzgebirge

Problematika ochrany životního prostředí je náplní práce ECM v Komisi pro životní prostředí a regionální plán. V rámci komise se mimo jiné ECM zabývá posuzováním přeshraničních projektů podávaných v rámci Fondu malých projektů.

7 Financování v roce 2018

NÁKLADY	PLÁN NA R. 2018	SKUTEČNOST V R. 2018
	v tis. Kč	
Materiál	30,00	25,33
Opravy		13,91
Cestovné	14,00	2,56
Ostatní služby (telefony, internet, ex. kooperace)	660,00	446,84
Mzdové náklady	1 020,00	948,40
SZP	350,00	322,00
Rezervy a opravné položky	15,00	13,86
Ostatní provozní náklady	11,00	10,92
PRVOTNÍ NÁKLADY CELKEM	2 100,00	1 783,82
Správní režie	660,00	640,00
Reprografie	35,00	12,35
Autodoprava	6,00	7,12
Ostatní služby (vnitropodnikové náklady)	11,00	4,37
DRUHOTNÉ NÁKLADY CELKEM	712,00	663,84
NÁKLADY CELKEM	2 812,00	2 447,66
ZISK/ZTRÁTA	81,22	119,08

Komentář k financování v roce 2018:

Výnosy za rok 2018 dosáhly celkové výše 2 566,74 tis. Kč. Pravidelné příjmy z dvoustranných smluv představovaly v roce 2018 celkem 1 502,30 tis. Kč. Na podpoře činnosti Ekologického centra Most pro Krušnohoří se podílí čtyři podnikatelské subjekty podnikajících v regionu a také tři města v působnosti ekocentra.

Kromě výnosů z dlouhodobých smluv se podařilo rozpočet v roce 2018 navýšit o příjmy v celkové výši 1 064,44 tis. Kč. Náklady dosáhly v roce 2018 celkové výše 2 447,66 tis. Kč. V nákladových položkách tvořily největší část osobní náklady zaměstnanců ekocentra.

Díky nemalému úsilí se podařilo navýšit očekávaný zisk ještě o 37,86 tis. Kč.

VÝNOSY	PLÁN NA R. 2018	SKUTEČNOST V R. 2018
	v tis. Kč	
UNIPETROL RPA, s.r.o.	300,00	300,00
UNIPETROL RPA, s.r.o.	360,00	360,00
Severní energetická a.s.	180,00	180,00
Vršanská uhelná a.s.	180,00	180,00
Severočeské doly a.s.	300,00	300,00
Město Litvínov	85,00	85,00
Statutární město Most	83,30	83,30
Město Krupka	14,00	14,00
VÝNOSY Z DLOUHODOBÝCH SMLUV	1 502,30	1 502,30
Severočeské doly a.s. - IVP „Cesta uhlí“	510,00	510,00
Unipetrol RPA, s.r.o. - licenční smlouva	20,00	20,00
Unipetrol RPA, s.r.o. - aktualizace IVP „Cesta za tajemstvím ropy“	490,00	
Unipetrol RPA, s.r.o. - Zaměstnanecké dny Pardubice, Neratovice, Litvínov, Kralupy n/Vlt.	197,00	184,00
Unipetrol RPA, s.r.o. - osvětové články	8,00	18,00
Unipetrol RPA, s.r.o. - osvětové akce	10,00	10,00
Vršanská uhelná a.s. - soubor osvětových akcí	77,00	82,00
Vršanská uhelná a.s. - aktualizace IVP „Těžba a rekultivace“		59,00
Statutární město Most - osvětové semináře pro ZŠ, ekobesedy pro seniory	30,16	33,06
ČEZ Energetické produkty, s.r.o. - interaktivní video		94,00
Město Štětí - osvětové články	8,26	8,26
Ústecký kraj - environmentální vzdělávání v MŠ	40,50	40,50
Seminář pro samoplátce - ZŠ Lipenec		4,91
Seminář pro samoplátce - VOŠ, OA, SPgŠ a SZŠ Most		0,71
VÝNOSY Z JEDNORÁZOVÝCH ZAKÁZEK	1 390,92	1 064,44
VÝNOSY CELKEM	2 893,22	2 566,74

Činnost Ekologického centra Most pro Krušnohoří by nebyla možná díky finanční a informační podpoře společností a měst:

- UNIPETROL RPA, s.r.o.
- Severočeské doly a.s.
- Vršanská uhelná a.s.
- Severní energetická a.s.
- Statutární město Most
- Město Litvínov
- Město Krupka
- Povodí Ohře, státní podnik
- Český hydrometeorologický ústav
- Zdravotní ústav se sídlem v Ústí nad Labem

